

Nyt fra nationalparken

Kære læser

Det er ved at være køligt ved Vadehavet. Mange af fuglene er draget mod varmere himmelstrøg - og i et øjebliks dagdrømmerier, kan man godt forstå dem og misunder dem måske lidt. Men når vinden rusker en, så man vågner, så dukker alle de fantastiske muligheder, som efterår og vinter ved Vadehavet byder på, op. Er der noget mere skønt end at blive gennemblæst på en tur på vaden, hvor du måske finder et stykke rav? Er der noget mere lækkert, end at plukke og tilberede delikate østers? Er der noget vildere, end at sætte drage op i en efterårsstorm? Eller noget mere hyggeligt, end at besøge et af de mange museer og centre langs vadehavskysten? Med andre ord - hvorfor tage sydpå, når [Vadehavet har så meget at byde på](#).

Med disse inspirerende ord vil vi ønske dig god læselyst og rigtig god weekend ved det vilde, vindfyldte, vidunderlige Vadehav. De bedste hilsner fra sekretariatet

Tusind tak for en dejlig fejring

Både partnere, samarbejdspartnere og beborere i området var med til at fejre os, da vi den 16. oktober kunne holde vores første runde fødselsdag. Vores partnere var lykkedes med at [gennemføre en lang række arrangementer i ugen op til dagen](#), trods corona-restriktioner. Og på selve fejringdagen, som desværre også var begrænset af corona, fik vi dejlige hilsner fra de personer der ikke havde mulighed for at være fysisk til stede, herunder blandt andet vores minister, Lea Wermelin, Flemming Nielsen fra Den Danske Naturfond og borgmester Henrik Frandsen fra Tønder Kommune. De tre øvrige vadehavsborgmestre, Sofie Valbjørn, Jesper Frost Rasmussen og Erik Buhl, deltog i en paneldebat og gav udtryk for, at de fortsat bakker op om vadehavssamarbejdet. Eftermiddagen bød også på musikalske indslag og taler fra tidligere og nuværende bestyrelsesmedlemmer. Du kan [se fejningsarrangementet på vores Facebookside](#), hvor det afsløres, at årets partnerpris blev givet til [Mandø Fællesråd](#).

Der er ingen tvivl om, at dagen for mange var et skønt tilbageblik og status på de sidste 10 år og en glad forventning til hvad fremtiden bringer. Vi i sekretariatet nød dagen og vil gerne takke alle som har været med til at fejre os og gøre året og dagen til noget særligt.

Forsigtig optimisme

Skovrider [Bent Rasmussen blev i sidste uge interviewet](#) og han kunne med forsigtig optimisme berette, at de første målinger af Naturstyrelsens indsats med at hæve vandstanden i Margrethe Kog viser, at engfuglene sætter pris på projektet. Ved at gøre området mere fugtigt er der kommet bedre betingelser for insekter og smådyr, som engfuglenes unger lever af - og dermed er deres livsbetingelser forbedret. Projektet har f.eks. medført, at den hvidbrystede præstekrave er tilbage i området, men har også tiltrukket klyder, fjordterne, viber, knarand og atlingand.

Indsatsen i Margrethe Kog er en del af et større naturforbedringsprojekt i Tøndermarsken, hvor også Nationalpark Vadehavet medvirker. I forhold til de konkrete forbedringer for ynglefuglene har Nationalpark Vadehavet givet tilskud til ombygningen af klæggraven i Margrethe Kog, som er en del af baggrunden for den spirende succes.

Miljø- og klimavenlig drift

Nationalpark Vadehavet, Esbjerg Kommune og Græsningsforeningen Nationalpark Vadehavet er gået sammen med firmaet PERMECO om at demonstrere, hvordan et bæredygtigt landbrug i marsken kan udvikles. Samarbejdet går bl.a. ud på at vise, hvordan landbrugserhvervet kan udvikles ved at der i Ribemarsken eksperimenteres med f.eks. at øge biodiversitet, reducere CO₂-aftrykket, udlede mindre reduceret kvælstof/fosfor samtidig med, at der drives rentabelt landbrug.

Et sådant forsøg kan ikke lade sig gøre med de nuværende tilskudsordninger, men kræver, at der tænkes i nye veje i forhold til landbrugets muligheder for at afprøve nye metoder.

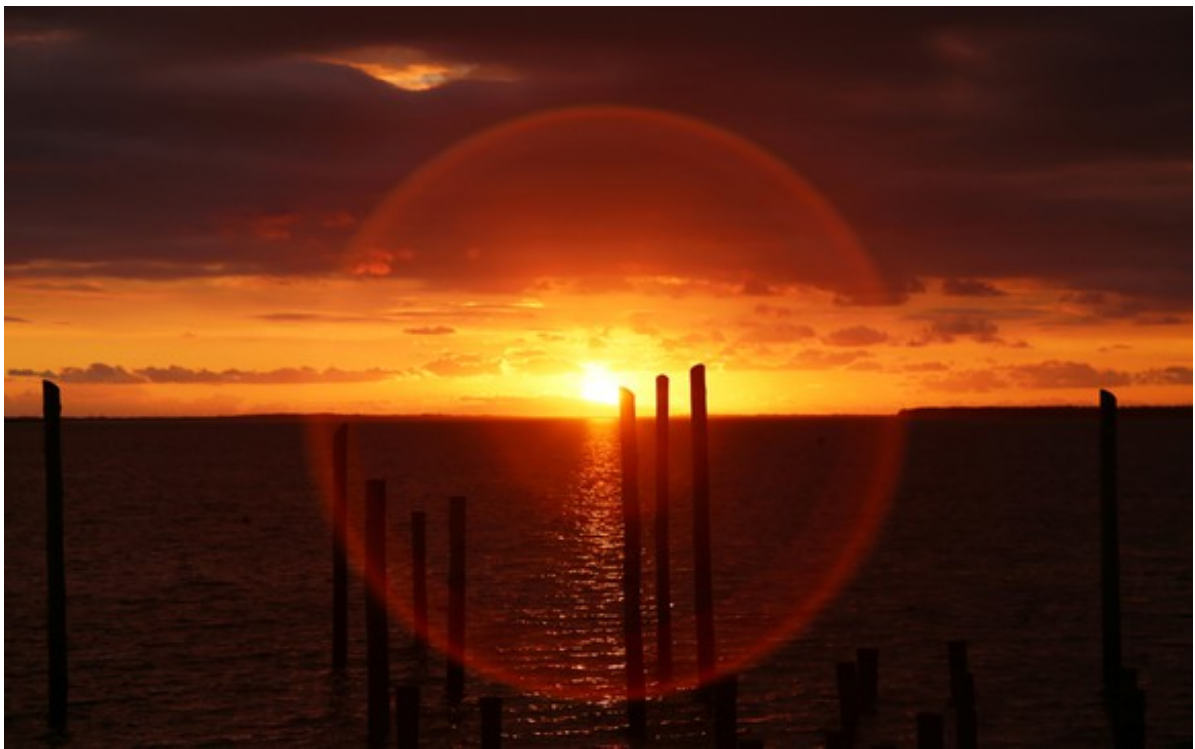
Med henblik på at drøfte PERMECO-modellen og at få sat fokus på fremtidens muligheder for at drive et mere natur- og miljøtilpasset landbrug i marsken, så har [Klimagårdens](#) ejer, Anders Flensburg, inviteret til møde den 9. november. Her samles repræsentanter for bl.a. Landbrug & Fødevarer, Sydvestjysk Landboforening, Fremtidens Bæredygtige Landskaber, Esbjerg Kommune og Nationalpark Vadehavet for at besigtige og drøfte initiativerne ved Vadehavet.

FLAGet er hejst

FLAG hører til fejring. Og vi har absolut noget at fejre, for [FLAG Vestjylland](#) har nemlig givet tilsagn om tilskud på kr. 350.000 til, sammen med Esbjerg Kommune, at skabe et maritimt velkomst- og samlingssted og dermed et nyt rekreativt støttepunkt ved Kammerslusen i Ribe. Her gives de besøgende en moderne formidling og en række basale faciliteter, der kan højne kvaliteten og oplevelserne under besøget.

Projektet omfatter, at den østlige sidebygning ved slusemesterens bolig transformeres til et åbent uopvarmet besøgsrum og der etableres en dybdegående formidling. Inde i ly og læ vil der også her være mulighed for madpakkespisning, introduktion til den guidede tur eller til skoleklassen på tur. Formidlingen er en del af Nationalparkens store projekt "Velkommen til Nationalpark Vadehavet" som skal skabe en sammenhængende formidling på tværs af hele nationalparken, og hvor Kammerslusen vil fungere som et af de nye Velkomststeder.

Det er ik' så ring endda

I sensommeren gennemførte Epinion en kendskabsanalyse for os. Den viste, at beboerne i området fortsat bliver mere og mere stolte af, at have nationalparken som nabo, og at et absolut minimum ville stemme imod, hvis de i morgen blev spurgt, om de ville have en nationalpark.

Det er jo en positiv og dejlig tilbagemelding. Kendskabsanalysen viser, at vi er nået langt på de 10 år – særligt i forhold til beboerstolthed – men der er stadig en opgave med at udbrede kendskabet til nationalparken, hvilket vi ser frem til i samarbejde med bestyrelse, råd og samarbejdspartnere. [Du finder kendskabsanalysen på vores hjemmeside.](#)

Bæredygtig turisme

Det er let at være kynisk omkring turisme og dens løfte om at skabe nye, lokale arbejdspladser, økonomisk vækst og bæredygtig udvikling, når lokale beboere klager over

at være overrendt af internationale turister, der ikke formår at tage hensyn til hverken natur eller kultur. Men der er andre mere nuancerede fortællinger og innovative muligheder for at anvende turisme som middel til bæredygtig udvikling gennem samarbejde på tværs af sektorer, myndigheder og landegrænser.

Nationalpark Vadehavet, Syddansk Universitet og Friluftsrådet afholder webinar den 11. november, hvor der sættes fokus på, hvordan man kan forene behovet for at beskytte særlig natur og den hastigt voksende interesse blandt borgere og turister, der gerne vil ud og opleve naturen. Webinaret bliver optaget, så du efterfølgende kan se det. Dagen var planlagt som en [konference](#), men grundet corona-situationen er det ændret til et webinar.

Vidste du at:

- du kan [komme med kunstner Lars Bollerslev](#) en tur på vaden?
 - du kan få [historien om "Lyksalighedens Ø" på Aldus.dk?](#)
 - det igen er tid til [strikkecafe og foredrag](#) hos Museum Sønderjylland?
 - Foreningen [Martha af Sønderho](#) har haft en rigtig god sejslæson?
 - du [med Mit Vadehav kan finde inspiration](#) til sjove, kreative og i nogle tilfælde hjælpefulde aktiviteter med det opskyl, som du finder på den vindblæste tur til vaden?
-

Fotos:

Mennesker på vaden: Adam Schnabler; Faskiner i solnedgang: Lars Roed; Hvidbrystet præstekrave: Thorkild Brandt; Klimagården: Klimagården; Udløb ved Kammerslusen: Aage Matthiesen; Solnedgang i Hjerting: Torben Hestehave; Bæredygtig turisme: Ludvig Andresen Schule; Lars Bollerslev: Fra Facebook;

Nationalpark Vadehavet opbevarer din mailadresse til brug for udsendelse af nyhedsbrev og den bliver hverken videregivet til andre eller brugt til andre formål.

[Læs mere om Nationalparkens persondatapolitik](#) · [Klik her for at framelde dig](#)